

Werk- en zorgtrajecten: nood aan doorstroom en duidelijkheid

Advies op vraag over de werk- en zorgtrajecten

Datum van publicatie: 22 april 2026

NOOZO, Vlaamse adviesraad handicap
info@noozo.be | 02 274 00 31 | www.noozo.be

Handicap en Arbeid, Vlaams beleidsplatform inclusief werk
info@handicapenarbeid.be | www.handicapenarbeid.be

Vooruitgangstraat 323 bus 7, 1030 Brussel
Ondernemingsnr. 0778291475 | RPR Brussel

Advies

Adviesvraag: Voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse artikelen van het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten

Advies op vraag van: Hilde Crevits, de Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij

Ontvangst adviesvraag: 20 maart 2026

Contactpersonen: Tom Stoffelen | tom@noozo.be
Veronique Deblon | veronique@noozo.be

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	4
2	Situering	8
2.1	Activeringstrajecten	8
2.2	Arbeidsmatige activiteiten	9
AMA Welzijn		9
AMA SE		9
2.3	Onthaaltrajecten	10
3	Doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt	10
3.1	Voorgestelde wijzigingen	10
3.2	Aandachtspunten bij de doorstroom naar werk	11
VN-Verdrag Handicap		11
Activeringstrajecten		12
Arbeidsmatige activiteiten		13
4	Volledige dekking over Vlaanderen	15
4.1	Voorgestelde wijzigingen	15
4.2	Aandachtspunten bij de gebiedsdekking van de dienstverlening	17
5	Geïnformeerde toestemming	17
5.1	Voorgestelde wijzigingen	17
Activeringstrajecten		17
Arbeidsmatige activiteiten		18
5.2	Aandachtspunten bij gegevensdeling	19
6	Administratieve vereenvoudiging	20
6.1	Voorgestelde wijzigingen	20
6.2	Kijk van NOOZO	20
7	Eindnoten	21

1 Samenvatting

NOOZO pleit voor werk- en zorgtrajecten die beter kunnen bijdragen aan de duurzame doorstroom van personen met complexe ondersteuningsnoden naar de arbeidsmarkt. De **doelgroep** van werk- en zorgtrajecten zijn personen

- voor wie betaalde beroepsarbeid niet, niet meer of nog niet mogelijk is,
- door een of meer cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale (CMPPS) belemmeringen.

Er bestaan drie vormen van werk- en zorgtrajecten:

- **Activeringstrajecten:** bereiden deelnemers voor op betaald werk.
- **Arbeidsmatige activiteiten:** onbetaalde activiteiten voor mensen met een CMPPS-problematiek.
- **Onthaaltrajecten:** starten op als VDAB inschat dat het overige aanbod aan werk- en zorgtrajecten onvoldoende de problematieken kan stabiliseren. Dit loopt via doorverwijzing naar een samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal (GBO).

Doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt

Het voorontwerp van decreet voegt een nieuw element toe aan de activeringstrajecten. De begeleiding in zo'n traject kan voortaan ook bestaan uit **opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsacties** naar werk.

Deze wijziging wordt voorgesteld om de **overgang naar betaald werk via reguliere bemiddeling** vlotter te laten verlopen.

Het is positief dat deelnemers in activeringstrajecten sneller kunnen doorstromen naar reguliere bemiddeling die leidt tot betaald werk. Dit beantwoordt aan artikel 27 van het VN-Verdrag

Handicap. Daarin staat dat personen met een handicap **recht op werk** hebben, net als iedereen.

Toch houdt het voorontwerp **te weinig rekening met de nieuwe context** door de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd. Het is onrealistisch om te verwachten dat personen met een CMPPS-problematiek binnen één jaar succesvol doorstromen naar betaald werk. Een **aanpak op maat** is namelijk essentieel.

- ✓ Ontwikkel een strategie en actieplan om de overgang van werkloosheid of tewerkstelling in maatwerkbedrijven naar inclusieve werkgelegenheid te vergemakkelijken.
- ✓ Verleng de werkloosheidsuitkering met maximaal 18 maanden voor deelnemers aan een activeringstraject. Stem dit af met de federale regering.
- ✓ Zet de werkloosheidsuitkering van mensen die deelnemen aan arbeidsmatige activiteiten niet stop, zolang deze niet systematisch leiden tot doorstroom naar betaald werk op een open arbeidsmarkt. Zorg zo voor het behoud van een menswaardig inkomen en de verdere opbouw van sociale rechten. Ga hierover in overleg met de federale regering.
- ✓ Voer arbeidsmatige activiteiten in grote mate uit buiten maatwerkbedrijven om de doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt te vergemakkelijken.

Volledige dekking over Vlaanderen

Vlaanderen telt 17 werkingsgebieden, elk met een casemanagementteam. Dat team bestaat uit een casemanager Werk (VDAB) en een casemanager Zorg. Die rol wordt opgenomen vanuit een samenwerkingsverband van welzijns- en zorgvoorzieningen. Tot nu konden **maximaal drie organisaties** samenwerken.

Het voorontwerp heft de beperking tot drie welzijns- en zorgvoorzieningen op. Het doel van deze wijziging is om de

gebiedsdekking van de dienstverlening over heel Vlaanderen beter te garanderen.

NOOZO staat positief tegenover deze maatregel, maar vraagt bijkomende garanties.

- ✓ Bied bijkomende garanties om ervoor te zorgen dat elke persoon kan rekenen op dienstverlening van het casemanagementteam.
- ✓ Maak het blijvend duidelijk aan deelnemers aan activeringstrajecten wie de aanspreekpunten zijn en waar ze terecht kunnen.

Geïnformeerde toestemming

VDAB zal persoonlijke gegevens verwerken voor de financiering en rapportering van activeringstrajecten. Dit moet de overheid **relevante informatie in functie van beleidsvoorbereiding en -afstemming** bieden.

Voor de rapportering over de arbeidsmatige activiteiten gaat het over:

- de persoonsgegevens;
- de reden van stopzetting van de arbeidsmatige activiteiten.

De registratie van de reden van stopzetting zou helpen om **het beleid beter te evalueren en bij te sturen**.

We zijn tevreden dat de Vlaamse regering relevante informatie zal krijgen voor beleidsvoorbereiding, -afstemming en -opvolging.

- ✓ Zorg dat gegevens niet terug te leiden zijn tot individuele personen. Hou deze geanonimiseerd bij.
- ✓ Vraag deelnemers aan werk- en zorgtrajecten om hun geïnformeerde toestemming. Informeer hen op een toegankelijke manier over hun gegevens en wat hiermee gebeurt. Bied ook de mogelijkheid om deel te nemen, als een

persoon geen toestemming geeft om gegevens te verwerken voor rapportering.

Administratieve vereenvoudiging

Deelnemers aan een activeringstraject stellen samen met het casemanagementteam een geïntegreerd trajectplan op. Netwerkcoördinatoren bewaken de vlotte uitvoering van dit plan. Als een van de mandaatvoorwaarden moet de netwerkcoördinator **een netwerk van dienstverleners vertegenwoordigen**.

Het voorontwerp verduidelijkt dat de netwerkcoördinator dit netwerk enkel vertegenwoordigt tijdens de uitvoering van de opdracht.

We staan positief tegenover deze wijziging, omdat dit zorgt voor **administratieve vereenvoudiging**. We pleiten wel voor een administratieve vereenvoudiging die verder gaat.

- ✓ Vereenvoudig de systemen die onbetaald werk en zorg combineren: werk- en zorgtrajecten, groene zorg en begeleid werken. Breng ofwel de verschillende systemen meer in lijn met elkaar, of verduidelijk de verschillen, zodat het onderscheid helder wordt.

2 Situering

NOOZO – Vlaamse adviesraad handicap geeft dit advies in samenwerking met het beleidsplatform Handicap en Arbeid, een deelwerking van NOOZO.

We geven advies op een wijziging van het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten.ⁱ NOOZO gaf in het verleden al advies op het decreet.ⁱⁱ

De **doelgroep** van werk- en zorgtrajecten zijn personen

- voor wie betaalde beroepsarbeid (nog) niet mogelijk is
- door een of meer cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale (CMPPS) belemmeringen.

Er bestaan **drie vormen** van werk- en zorgtrajecten:

- activeringstrajecten;
- arbeidsmatige activiteiten;
- onthaaltrajecten.

2.1 Activeringstrajecten

Een **activeringstraject** bereidt een deelnemer voor op betaalde beroepsarbeid. De VDAB beslist of een kandidaat-deelnemer kan deelnemen op basis van:

- een inschatting van de CMPPS-problematieken en bijkomende factoren die de kandidaat verhinderen om betaald werk uit te voeren;
- een inschatting van de doorgroeimogelijkheden tijdens het activeringstraject.

Een activeringstraject bestaat uit:

- de begeleiding naar en op een werkvloer;
- de zorg, die de begeleiding naar en op een werkvloer ondersteunt;

- overleggen, afstemmen en samenwerken met de betrokken partners in het activeringstraject.

Het traject duurt minimaal drie en maximaal achttien maanden.

2.2 Arbeidsmatige activiteiten

Arbeidsmatige activiteiten zijn onbetaalde activiteiten voor mensen met een CMPPS-problematiek.

Er bestaan twee vormen van arbeidsmatige activiteiten:

- arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid (AMA Welzijn);
- arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie (AMA SE).

Deelname aan arbeidsmatige activiteiten is mogelijk voor onbepaalde duur, tenzij de evaluatie uitwijst dat deelname niet meer nodig of geschikt is.

AMA Welzijn

Bij **AMA Welzijn** erkent het departement Zorg de begeleiders (bijvoorbeeld een VAPH-voorziening of een maatwerkbedrijf). Deze begeleider beoordeelt of betaalde beroepsarbeid op middellange termijn niet, nog niet of niet meer mogelijk is door een CMPPS-problematiek.

Wie deelneemt aan AMA Welzijn, mag niet deelnemen aan AMA SE of begeleid werken. Begeleid werken is enkel bestemd voor personen met een (vermoeden van) handicap.ⁱⁱⁱ

AMA SE

Bij **AMA SE** beslist de VDAB of de persoon kan deelnemen op basis van onder meer:

- de aanwezigheid van een CMPPS-problematiek die verhindert om betaald te werken;
- de inschatting van de competenties en beperkingen aan de hand van het ICF-instrument;

- de verwachting dat de persoon stappen kan zetten naar betaald werk.

Het aanbod is mogelijk voor:

- personen die ingeschreven zijn als werkzoekend en vandaag nog niet werken;
- personen met een leefloon met toestemming van het OCMW;
- personen in arbeidsongeschiktheid met toestemming van de adviserende arts van het ziekenfonds;
- personen met een inkomensvervangende tegemoetkoming of integratietegemoetkoming.

2.3 Onthaaltrajecten

Bij een **onthaaltraject** schat VDAB in dat het overige aanbod aan werk- en zorgtrajecten onvoldoende de CMPPS-problematieken kan stabiliseren. In dat geval kan ze doorverwijzen naar een samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal (GBO). Het GBO verkent samen met de persoon hun vragen en behoeften op verschillende levensgebieden, brengt hun rechten in kaart en helpt deze te realiseren. Waar nodig verwijst het door naar passende hulpverlening.

3 Doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt

3.1 Voorgestelde wijzigingen

In een activeringstraject bestaat de **begeleiding naar en op een werkvloer** momenteel uit:

- de deelnemer begeleiden om attitudes te verwerven;
- diverse werkvloeren zoeken en aanreiken;
- de deelnemer en de werkgever begeleiden tijdens de stages op een werkvloer;

- competenties detecteren, versterken, opvolgen en evalueren.

Het voorontwerp van decreet voegt aan deze opdracht een nieuw element toe:

- **opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsacties** naar werk opstarten.^{iv}

Het casemanagementteam zal vaststellen voor wie de CMPPS-problematiek voldoende gestabiliseerd is om deze acties op te starten. Het team bestaat uit een casemanager Werk (VDAB) en een casemanager Zorg (die optreedt vanuit een samenwerkingsverband van zorg- en welzijnsorganisaties). Deze wijziging wordt voorgesteld om de **overgang richting reguliere bemiddeling naar betaald werk** vlotter te laten verlopen.^v Ze is extra belangrijk door de beperking van de werkloosheid in de tijd. Er wordt gevreesd dat die beperking kan leiden tot vroegtijdige stopzetting van werk- en zorgtrajecten. Met deze wijziging willen ze dat risico beperken.

Volgens het voorontwerp zou deze aanpassing ten laatste op 1 juli 2028 ingaan. Deze wijziging gebeurt niet onmiddellijk om de bestaande afspraken rond de mandatering van het casemanagementteam te behouden.

3.2 Aandachtspunten bij de doorstroom naar werk

VN-Verdrag Handicap

Volgens artikel 27 van het VN-Verdrag Handicap hebben personen met een handicap **recht op werk**, net als iedereen.^{vi} Ze hebben het recht om geld te verdienen met vrij gekozen of aanvaard werk op een open arbeidsmarkt en in een open werkomgeving. Personen met een handicap moeten toegang krijgen tot arbeidsbemiddeling en beroeps- en vervolgoopleidingen.

Activeringstrajecten

Het is positief dat er in activeringstrajecten sneller kunnen leiden tot doorstroom naar arbeidsbemiddeling en betaald werk. Dit sluit aan bij het VN-Verdrag Handicap.^{vii}

Toch houdt het voorontwerp **te weinig rekening met de nieuwe context** van de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd. De druk voor personen met een afstand tot de arbeidsmarkt blijft nog steeds bestaan.

Het is onrealistisch om te verwachten dat personen met een CMPPS-problematiek binnen één jaar succesvol naar betaald werk kunnen worden toegeleid. Een **aanpak op maat** is namelijk essentieel. Vaak vergt dat een traject dat langer duurt dan 1 jaar. Bovendien is er bijkomende tijd nodig om te werken aan noodzakelijke randvoorwaarden. Naast de intensieve ondersteuning voorzien in de activeringstrajecten, vereist de arbeidsbemiddeling voor deze doelgroep meestal ook een aangepast tempo.

Een nog sterkere focus op en vroegere opstart van opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsacties naar werk is positief. Maar niet als dit betekent dat deze trajecten binnen één jaar afgerond moeten worden. Dit legt namelijk een **hoge druk** op het proces en maakt het voor veel personen met een CMPPS-problematiek een onhaalbare opdracht.

Voor een succesvolle begeleiding naar werk van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt is een inclusieve arbeidsmarkt noodzakelijk. In de slotopmerkingen uit 2024 raadt het VN-Comité aan om een duidelijke **strategie en actieplan** te ontwikkelen en uit te voeren. Het doel moet zijn om de overgang van personen met een handicap van werkloosheid of tewerkstelling in maatwerkbedrijven naar inclusieve werkgelegenheid op de reguliere arbeidsmarkt te vergemakkelijken.^{viiiix} Er is momenteel nog niet aan die aanbeveling tegemoetgekomen.

Door de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd neemt het risico op **inkomensonzekerheid** toe. Wie een inkomensvervangende tegemoetkoming of een ziekte- of invaliditeitsuitkering ontvangt, loopt dit risico minder. Zij kunnen terugvallen op die tegemoetkoming of uitkering.

Daarom is een stelsel nodig voor personen in een activeringstraject die een RVA-uitkering ontvingen. We stellen voor om de looptijd van de werkloosheidsuitkering tijdelijk te pauzeren. De duur van het activeringstraject wordt dan opgeteld bij de normale maximale duur van de werkloosheidsuitkering. Het gaat dus om een **maximale verlenging van 18 maanden**.

Deze maatregel vergroot de slaagkansen om aan het einde van het traject effectief door te stromen naar werk. Een gelijkaardige regeling bestaat voor mantelzorgers. De einddatum van het recht op een werkloosheidsuitkering kan met maximaal één jaar opgeschoven worden voor wie minimaal zes maanden ononderbroken mantelzorg verleent.

Arbeidsmatige activiteiten

Deelname aan arbeidsmatige activiteiten kan voor onbepaalde duur. NOOZO benadrukt dat arbeidsmatige activiteiten ook als doel moeten hebben om **doorstromen** naar de reguliere arbeidsmarkt te bekomen. In het decreet moet dus het voorlopige en tijdelijke karakter van arbeidsmatige activiteiten sterker naar boven komen. Arbeidsmatige activiteiten mogen geen eindpunt zijn. Het moet mogelijk blijven om te bewegen op de participatieladder.^x

De participatieladder (of het participatiewiel) geeft de verschillende mogelijkheden op vlak van maatschappelijke participatie weer:

- contacten beperkt tot huishoudelijke kring;
- sociale activiteiten buitenshuis;
- arbeidsmatige activiteiten met welzijns- en zorgbegeleiding;
- tijdelijke activeringstrajecten;

- betaald werk met ondersteuning;
- betaald werk.

Door de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd belanden ook mensen in arbeidsmatige activiteiten zonder recht op andere uitkeringen of tegemoetkomingen in **inkomensonzekerheid**. Zolang arbeidsmatige activiteiten niet systematisch leiden tot doorstroom naar betaald werk, pleiten we ervoor om voor deze mensen hun werkloosheidsuitkering niet stop te zetten. De federale maatregel om de werkloosheidsuitkering in de tijd te beperken heeft immers belangrijke gevolgen voor deze Vlaamse context.

Binnen arbeidsmatige activiteiten moet de focus ook kunnen liggen op een reële opstap naar betaald werk. De arbeidsvraag moet serieuzer genomen worden, zodat deelname ook leidt tot doorstroom. Wie arbeidsmatige activiteiten uitvoert, moet in tussentijd recht blijven hebben op een **werkloosheidsuitkering**. Dit is niet het eindpunt, maar een onderdeel van een traject richting betaald werk op een open arbeidsmarkt.

Een bijkomende reden om de werkloosheidsuitkering te behouden, is de opbouw van **sociale rechten**. Wie een leefloon ontvangt, zal bouwen geen rechten op in de werkloosheids-, ziekte-, of invaliditeitsverzekering of in het pensioenstelsel. Personen die arbeidsmatige activiteiten uitvoeren, moeten in elk geval sociale rechten opbouwen.

Een groot deel van de arbeidsmatige activiteiten verloopt binnen maatwerkbedrijven. Dat is niet in lijn met de verplichting in het VN-Verdrag Handicap dat het recht op werk in de open arbeidsmarkt waarborgt.^{xi} Algemene commentaar 8 stelt bovendien dat programma's voor de terugkeer naar werk niet gebruikt mogen worden om tewerkstelling in aparte omgevingen te bevorderen.^{xii}

We verwachten dus dat de arbeidsmatige activiteiten in grote mate **buiten de sociale economie** worden uitgevoerd. Dit is niet alleen

omwille van het VN-Verdrag, maar ook omdat de doorstroom vanuit collectief maatwerk naar de reguliere arbeidsmarkt niet vlot verloopt. Daarom moet er werk gemaakt worden van een strategie en actieplan om de overgang van personen met een handicap van werkloosheid of tewerkstelling in maatwerkbedrijven naar inclusieve werkgelegenheid op de reguliere arbeidsmarkt te vergemakkelijken, zoals het VN-Comité aanbeveelt.^{xiiiiv}

Aanbevelingen

- ✓ Ontwikkel een strategie en actieplan om de overgang van werkloosheid of tewerkstelling in maatwerkbedrijven naar inclusieve werkgelegenheid te vergemakkelijken.
- ✓ Verleng de werkloosheidsuitkering met maximaal 18 maanden voor deelnemers aan een activeringstraject. Stem dit af met de federale regering.
- ✓ Zet de werkloosheidsuitkering van mensen die deelnemen aan arbeidsmatige activiteiten niet stop, zolang deze niet systematisch leiden tot doorstroom naar betaald werk op een open arbeidsmarkt. Zorg zo voor het behoud van een menswaardig inkomen en de verdere opbouw van sociale rechten. Ga hierover in overleg met de federale regering.
- ✓ Voer arbeidsmatige activiteiten in grote mate uit buiten maatwerkbedrijven om de doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt te vergemakkelijken.

4 Volledige dekking over Vlaanderen

4.1 Voorgestelde wijzigingen

Vlaanderen is ingedeeld in zeventien werkingsgebieden. Elk werkingsgebied beschikt over een casemanagementteam, bestaande uit een casemanager Werk (VDAB) en een casemanager Zorg binnen een samenwerkingsverband van zorgorganisaties.

Een samenwerkingsverband Zorg bestaat momenteel uit **drie welzijns- en zorgvoorzieningen**:

- een centrum voor algemeen welzijnswerk, een OCMW of een dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds;
- een VAPH-voorziening;
- een van de volgende voorzieningen uit de geestelijke gezondheidszorg:
 - een centrum voor geestelijke gezondheidszorg;
 - een psychiatrisch ziekenhuis;
 - een revalidatiecentrum;
 - een initiatief van beschut wonen.

Het voorontwerp heft de **bepanking tot drie** welzijns- en zorgvoorzieningen op. Wel blijft de regel behouden dat elk samenwerkingsverband Zorg per werkingsgebied uit drie soorten voorzieningen moet bestaan.

Het doel van deze wijziging is om de **gebiedsdekking** van de dienstverlening over heel Vlaanderen beter te garanderen, met behoud van een werkbare samenwerking binnen het casemanagementteam.

De Vlaamse regering bepaalt momenteel al de procedure voor de aanvraag, goedkeuring en toekenning van het mandaat van de casemanager Zorg. Volgens het voorontwerp zal de Vlaamse regering ook de regels bepalen voor wijzigingen in de samenstelling van een samenwerkingsverband Zorg tijdens de loop van het mandaat. Dit moet de continuïteit van de werking ondersteunen.

Deze aanpassing zou ten laatste op 1 juli 2028 ingaan. Deze wijziging gebeurt niet onmiddellijk om af te stemmen op de huidige afspraken rond de mandatering van het casemanagementteam.

4.2 Aandachtspunten bij de gebiedsdekking van de dienstverlening

NOOZO staat positief tegenover de maatregelen om de gebiedsdekking van de dienstverlening te garanderen. We vragen **bijkomende garanties** om ervoor te zorgen dat elke persoon kan rekenen op dienstverlening van het casemanagementteam.

Het moet bovendien duidelijk blijven voor de deelnemers aan activeringstrajecten wie de **aanspreekpunten** zijn en waar ze terecht kunnen. Deelnemers moeten ook geïnformeerd worden over wie er toegang krijgt tot hun gegevens.

Aanbevelingen

- ✓ Bied bijkomende garanties om ervoor te zorgen dat elke persoon kan rekenen op dienstverlening van het casemanagementteam.
- ✓ Maak het blijvend duidelijk aan deelnemers aan activeringstrajecten wie de aanspreekpunten zijn en waar ze terecht kunnen.

5 Geïnfomeerde toestemming

5.1 Voorgestelde wijzigingen

Activeringstrajecten

De VDAB verwerkt de persoonsgegevens van (kandidaat-)deelnemers aan activeringstrajecten. Dat zijn:

- de identificatiegegevens, waaronder de geboortedatum;
- het studie- en het beroepsverleden;
- de beroepskwalificaties, de ervaring en de verworven competenties;
- het noodzakelijke diagnostische materiaal;

- de elementen om de afstand tot de arbeidsmarkt, de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt en de randvoorwaarden die een belemmering zijn, in te schatten;
- de noodzakelijke informatie met het oog op arbeidsbemiddeling, de begeleiding en de opleiding voor een inschakeling op de arbeidsmarkt.

Daarnaast zal de VDAB **voor de financiering van en de rapportering over** de activeringstrajecten de volgende gegevens verwerken:

- de persoonsgegevens (hierboven beschreven);
- de identificatiegegevens en persoonlijke contactgegevens van het casemanagementteam en de dienstverleners en de acties die ze registreren;
- de begin- en einddatum van het activeringstraject.

Het doel van deze wijziging is om de regering **relevante informatie in functie van beleidsvoorbereiding en -afstemming** te bieden.

Arbeidsmatige activiteiten

De diensten die arbeidsmatige activiteiten subsidiëren, treden momenteel al op als verantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens. Het voorontwerp voorziet dat ook de diensten die rapporteren deze rol opnemen.

Voor de subsidiëring van arbeidsmatige activiteiten worden momenteel persoonsgegevens verwerkt, namelijk:

- de identificatiegegevens van de deelnemers, met inbegrip van de eventuele evaluatie voor deelname;
- de identificatiegegevens van de begeleiders;
- de start- en einddatum van de arbeidsmatige activiteiten.

Voor de rapportering zouden de volgende gegevens verwerkt worden:

- de persoonsgegevens (hierboven beschreven);
- de reden van stopzetting van de arbeidsmatige activiteiten.

De Vlaamse regering wil deze rapportering gebruiken om de evolutie van de arbeidsmatige activiteiten op te volgen en er conclusies uit te trekken over het beleid. Door de reden van stopzetting te verwerken willen ze het mogelijk maken **om het gevoerde beleid goed voor te bereiden en op te volgen**.

5.2 Aandachtspunten bij gegevensdeling

We zijn tevreden dat de Vlaamse regering relevante informatie zal ontvangen voor beleidsvoorbereiding, -afstemming en -opvolging. Die informatie mag wel niet terug te leiden zijn tot individuele personen en moet dus **geanonimiseerd** worden bijgehouden.

Deelnemers aan werk- en zorgtrajecten moeten weten wie toegang heeft tot hun dossier en welke gegevens worden verwerkt. Daarom is **geïnformeerde toestemming** essentieel. Deelnemers moeten beter geïnformeerd worden over hun gegevens en wat hiermee gebeurt. Dat moet **op een toegankelijke manier** gebeuren.

Er bestaat een risico dat deze gegevens ook voor andere doeleinden worden gebruikt, zoals om te bepalen of iemand recht heeft op dienstverlening of uitkeringen. Deelname aan een activeringstraject of arbeidsmatige activiteiten mag daarom niet afhankelijk worden gemaakt van toestemming voor gegevensverwerking met het oog op rapportering.

Aanbevelingen

- ✓ Zorg dat gegevens niet terug te leiden zijn tot individuele personen. Hou deze geanonimiseerd bij.
- ✓ Vraag deelnemers aan werk- en zorgtrajecten om hun geïnformeerde toestemming. Informeer hen op een toegankelijke manier over hun gegevens en wat hiermee gebeurt. Bied ook de mogelijkheid om deel te nemen, als een

persoon geen toestemming geeft om gegevens te verwerken voor rapportering.

6 Administratieve vereenvoudiging

6.1 Voorgestelde wijzigingen

Deelnemers aan een activeringstraject stellen samen met het casemanagementteam een geïntegreerd trajectplan op. Dat plan bevat acties op vlak van zorg en op vlak van begeleiding op en naar de werkvloer. Het casemanagementteam bezorgt het geïntegreerd plan aan de netwerkcoördinator. De Vlaamse regering geeft netwerkcoördinatoren de opdracht om onder meer te zorgen voor een vlotte uitvoering van het plan. Als een van de mandaatvoorwaarden moet de netwerkcoördinator **een netwerk van dienstverleners vertegenwoordigen**.

Het voorontwerp voegt toe dat de netwerkcoördinator dit netwerk **enkel** vertegenwoordigt **tijdens** de uitvoering van de **opdracht**. Door deze wijziging moet de netwerkcoördinator de samenstelling van het netwerk pas aantonen vanaf de start van de uitvoering van de opdracht en niet al op de dag van de indiening van de offerte.

6.2 Kijk van NOOZO

We staan positief tegenover deze wijziging, omdat dit zorgt voor **administratieve vereenvoudiging**.

We pleiten voor een administratieve vereenvoudiging die verder gaat. Naast de drie vormen van werk- en zorgtrajecten, bestaan er nog **andere systemen die onbetaald werk en zorg combineren**, namelijk groene zorg en begeleid werken. Land- en tuinbouwers kunnen recht hebben op een subsidie voor groene zorg van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, als hun inkomen uit land- en tuinbouw voldoende hoog ligt. Begeleid

werken wordt gefinancierd vanuit rechtstreeks toegankelijke hulp of de persoonsvolgende financiering. De middelen komen dus vanuit het VAPH.

Het bestaan van al deze verschillende systemen leidt tot **verwarring**. Voor een gelijkaardig doel kan momenteel bij verschillende diensten terecht. Sommige systemen mogen onderling gecombineerd worden, terwijl andere combinaties niet mogelijk zijn. We vragen voor een vereenvoudiging van de systemen:

- ofwel de verschillende systemen meer in lijn brengen met elkaar;
- ofwel de verschillen tussen de systemen verduidelijken, zodat het onderscheid helder wordt.

Aanbevelingen

- ✓ Vereenvoudig de systemen die onbetaald werk en zorg combineren: werk- en zorgtrajecten, groene zorg en begeleid werken. Breng ofwel de verschillende systemen meer in lijn met elkaar, of verduidelijk de verschillen, zodat het onderscheid helder wordt.

7 Eindnoten

ⁱ "Decreet over de werk- en zorgtrajecten", *Vlaamse Codex* (het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken, 8 juli 2022), geraadpleegd 3 april 2026, <https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1037311>.

ⁱⁱ NOOZO - Vlaamse adviesraad handicap, "Advies Decreet werk- en zorgtrajecten", NOOZO, 1 maart 2022, geraadpleegd 3 april 2026, <https://www.noozo.be/nl/adviezen/advies-werk-en-zorgtrajecten>.

iii Departement Zorg, "Wat is het verschil met AMA SE (arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie) en begeleid werken?", geraadpleegd 3 april 2026, <https://www.departementzorg.be/nl/faq/wat-het-verschil-met-ama-se-arbeidsmatige-activiteiten-de-sociale-economie-en-begeleid-werken>.

iv Matthias Diependaele e.a., "Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten", *Vlaanderen.be* (Digitaal Vlaanderen, 20 maart 2026), geraadpleegd 3 april 2026, <https://themis.vlaanderen.be/files/36954ca0-2115-11f1-b668-a33ddcd6343c/download?name=VR%202026%202003%20DOC.0255-2%20Decreet%20werk-%20en%20zorgtrajecten%20-%20decreet.pdf&content-disposition=inline>.

v Matthias Diependaele e.a., "Ontwerp van decreet tot wijziging van diverse artikelen van het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten: Memorie van Toelichting", *Vlaanderen.be* (Digitaal Vlaanderen, 20 maart 2026), geraadpleegd 3 april 2026, <https://themis.vlaanderen.be/files/36959ac0-2115-11f1-b668-a33ddcd6343c/download?name=VR%202026%202003%20DOC.0255-3%20Decreet%20werk-%20en%20zorgtrajecten%20-%20MvT.pdf&content-disposition=inline>.

vi "Convention on the Rights of Persons with Disabilities", OHCHR, 12 december 2006, geraadpleegd 3 april 2026, <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-persons-disabilities>.

vii "Convention on the Rights of Persons with Disabilities".

viii Committee on the Rights of Persons with Disabilities, "Concluding observations on the combined second and third periodic reports of Belgium", *docs.un.org* (United Nations, 20 september 2024), geraadpleegd 15 april 2026, <https://docs.un.org/en/CRPD/C/BEL/CO/2-3>.

^{ix} Vlaams Mensenrechteninstituut, “De evaluatie van Vlaanderen door het VN Comité voor de rechten van personen met een handicap in 2024” (Vlaams Mensenrechteninstituut), geraadpleegd 15 april 2026,

<https://www.vlaasmensenrechteninstituut.be/sites/default/files/2024-12/De%20evaluatie%20van%20Vlaanderen%20door%20het%20VN%20Comit%C3%A9%20voor%20de%20rechten%20van%20personen%20met%20een%20handicap%20in%202024.pdf>.

^x Ronde Tafel Arbeidszorg. “Wat is arbeidszorg?” Arbeidszorg. Geraadpleegd 13 april 2026. <https://www.arbeidszorg.be/over-arbeidszorg>.

^{xi} “Convention on the Rights of Persons with Disabilities”.

^{xii} Committee on the Rights of Persons with Disabilities, “General comment No. 8 (2022) on the right of persons with disabilities to work and employment”, *docs.un.org* (United Nations, 7 oktober 2022), geraadpleegd 15 april 2026, <https://docs.un.org/en/CRPD/C/GC/8>.

^{xiii} Committee on the Rights of Persons with Disabilities, “Concluding observations on the combined second and third periodic reports of Belgium”.

^{xiv} Vlaams Mensenrechteninstituut, “De evaluatie van Vlaanderen door het VN Comité voor de rechten van personen met een handicap in 2024”.